

TRT DETAYLI ANALİZ

case041_TRT'de korsan bildiri.tr

Yayın: | Analiz tarihi: 2026-05-07 18:41

Version 2.0-tr | Konverter 3.0 (2026-03-19) | Ölçüt: RTÜK Kanunu Madde 8

SİYASİ YELPAZE

Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024'e göre sınıflandırma

Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024), 31 ülkeden 609 siyaset bilimcinin katıldığı akademik bir ankettir. Her parti, 0 (aşırı sol) ile 10 (aşırı sağ) arasında bir ölçekte değerlendirilir.

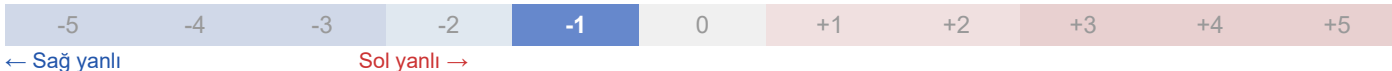
Parti	TİP	HDP	CHP	İYİ	AKP	MHP
CHES	1.50	2.50	3.50	5.50	7.00	8.00
Yelpaze	Sol	Sol	Sol	Merkez	Sağ	Sağ

Her parti, yayın süresi, çerçeveleme, eleştirel sorular ve moderasyon davranışına dayalı olarak -5 (güçlü dezavantajlı) ile +5 (güçlü avantajlı) arasında bir yanlılık puanı alır. Eğilim şu şekilde hesaplanır: \emptyset sol partilerin avantajı - \emptyset sağ partilerin avantajı (CHES 2024'e göre gruplama). Örnek: Sol ortalama +1.0 ve sağ -0.33 alırsa, eğilim $+1.0 - (-0.33) = +1.33$ (sol yanlı).

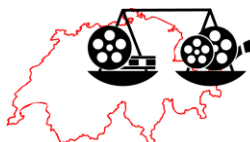
EĞİLİM (S - S)

-2.5

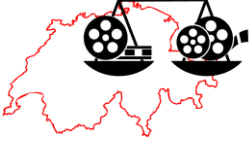
Sağ yanlı (AKP karşıtı)

Kaynak: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | Jolly et al., Electoral Studies, 2024 | Eşik değerleri: Pew Research Center, 2025

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

SIYASİ MANZARA

PostCoup — Vaka #41: Türk Medya Yanlılığı Belgeleme Projesi

> Analiz Notu: Bu transkript, 15 Temmuz 2016 darbe girişimi gecesini Türk televizyon kanallarında zorla yayınlatılan "Yurtta Sulh Konseyi" bildirisidir. Transkript bir program değil, bir birincil belge niteliği taşımaktadır. Analiz bu gerçekliği göz önünde bulundurarak uyarlanmıştır: Söz konusu metin, darbe girişimcilerinin medyayı araçsallaştırmasının somut kanıtıdır ve PostCoup projesinin belgeleme amacı açısından kritik öneme sahiptir.

ADIM 0 — YAYIN BİLGİSİ VE KONU ÇERÇEVESİ

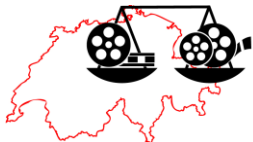
Program Bilgileri

- Tarih: 15–16 Temmuz 2016 gecesini (yaklaşık 23:30–02:00 arası yayın döngüsü)
- Sunucu/Moderatör: Sunucu yok — metin, silahlı personel tarafından zorla okutulmuş; bazı kanallarda spiker kimliği belirsiz kalmıştır
- Belgenin niteliği: Darbe girişimcilerinin ("Yurtta Sulh Konseyi") hazırladığı ve Türkiye'deki tüm yayın kuruluşlarına zorla yayınlatmaya çalıştığı resmi bildiri metni

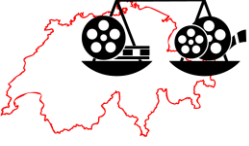
Segment	Konu	Süre (yaklaşık)	Sınıflandırma
1	Açılış emri cümlesi	~0:15	Otorite iddiası / zorlama
2	Meşruiyet gerekçesi (anayasa ihlalleri, ideolojik dizayn)	~1:00	Siyasi çerçeveleme
3	Hükümet ve cumhurbaşkanına yönelik suçlamalar	~1:30	İtibarsızlaştırma
4	TSK'nın müdahale gerekçesi	~1:00	Askeri meşruiyet inşası
5	Yurtta Sulh Konseyi'nin yetki bildirimini	~0:45	İktidar transferi ilanı
6	Uluslararası yükümlülükler taahhüdü	~0:20	Dış meşruiyet arayışı
7	Sıkıyönetim, sokağa çıkma yasağı, sınır kapıları	~0:45	Kısıtlama bildirimini
8	Vatandaşlara güvence ve kapanış	~0:30	Yumuşatma / meşruiyet

Ana Konu

Darbe girişimcileri, 15 Temmuz 2016 gecesini Türkiye'deki tüm yayın kuruluşlarını zorla kullanarak meşru hükümeti devirip iktidarı ele geçirdiklerini ilan etmiştir.

Başkan: Schlöpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Bağlam (Ana Konu)

15 Temmuz 2016 gecesi Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki bir grup subay, "Yurtta Sulh Konseyi" adını verdikleri yapı aracılığıyla darbe girişiminde bulunmuştur. Girişimciler, devlet yayıncısı TRT başta olmak üzere çeşitli televizyon kanallarını silah zoruyla ele geçirerek bu bildiriye yayınlamıştır. Darbe girişimi, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın CNN Türk üzerinden yaptığı canlı bağlantı ve akabinde meydanlara çıkan vatandaşların direnişiyle birkaç saat içinde püskürtülmüştür. Sonrasında ilan edilen olağanüstü hal kapsamında çıkarılan KHK'larla 150'yi aşkın medya kuruluşu kapatılmış, 150'den fazla gazeteci tutuklanmış ve binlerce basın kartı iptal edilmiştir.

Dengeli Bir Yayın İçin İlgili Perspektifler (Ana Konu)

- Darbe girişimcilerinin kendi perspektifi ve gerekçeleri (metin bu perspektifi tek taraflı olarak yansıtmaktadır)
- Meşru hükümetin ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın tutumu
- Muhalefet partilerinin (CHP, HDP, MHP) darbe girişimine ilişkin değerlendirmeleri
- Sivil toplumun ve basın özgürlüğü kuruluşlarının medyanın zorla kullanılmasına dair tepkileri
- Uluslararası toplumun (AB, NATO, BM) darbe girişimine ve akabindeki baskılara ilişkin tutumu
- Gülen hareketi bağlantısı iddialarına ilişkin bağımsız hukuki ve siyasi değerlendirmeler
- Darbe girişimine direnen ve hayatını kaybeden vatandaşların perspektifi
- Askeri hiyerarşi içinde darbe girişimine karşı çıkan subayların tutumu
- Medyanın zorla araçsallaştırılmasının basın özgürlüğü açısından değerlendirilmesi
- Darbe sonrası KHK sürecinin hukuki meşruiyetine ilişkin anayasa hukukçularının görüşleri

Doğrulama: Her perspektif ele alındı mı?

[A] ELE ALINDI

Zaman damgası: 00:00–05:00 (metnin tamamı) — Alıntı: "Türk Silahlı Kuvvetleri... yönetime el koymuştur" — Değerlendirme: Darbe girişimcilerinin perspektifi metnin tamamını oluşturmakta olup hiçbir karşı ses yer almamaktadır.

[B] ATLANILDI

Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: Meşru hükümetin tutumuna hiçbir biçimde yer verilmemiştir; bu, zorla yayının doğasından kaynaklanmaktadır.

[C] ATLANILDI

Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: Muhalefet partilerinin darbe girişimine ilişkin tutumları tamamen dışlanmıştır.

[D] ATLANILDI

Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: Sivil toplum ve basın özgürlüğü kuruluşlarının sesi hiç duyulmamıştır.

[E] ATLANILDI

Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: Uluslararası toplumun tutumu yalnızca darbe girişimcilerinin kendi taahhütleri çerçevesinde dolaylı biçimde ima edilmiştir.

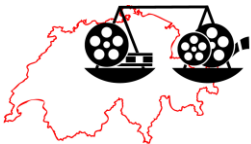
[F] ATLANILDI

Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: Gülen hareketi bağlantısı iddiasına ilişkin bağımsız değerlendirme mevcut değildir.

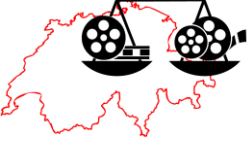
[G] ATLANILDI

Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: Direniş gösterecek ve hayatını kaybedecek vatandaşların sesi tamamen yoktur.

[H] ATLANILDI

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: Darbe girişimine karşı çıkan askeri personelin tutumu hiç yansıtılmamıştır.

[I] ATLANILDI

Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: Medyanın zorla kullanılmasının basın özgürlüğü boyutu tamamen görmezden gelinmiştir.

[J] ATLANILDI

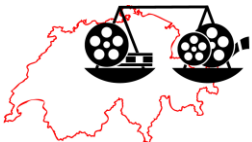
Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: Anayasa hukukçularının değerlendirmelerine hiç yer verilmemiştir.

Tamlık Puanı: 0/10

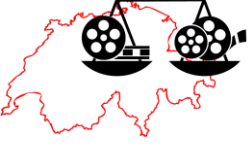
Gerekçe: Metin, tek bir aktörün (darbe girişimcilerinin) perspektifini yansıtmakta olup on perspektiften yalnızca biri —o da tek taraflı biçimde— ele alınmıştır. Bu durum, editoryal bir tercihten değil, medyanın silah zoruyla ele geçirilmesinden kaynaklanmaktadır. Söz konusu yapı, 6112 sayılı Kanun'un öngördüğü tarafsızlık ve çoğulculuk ilkelerinin tam karşıtıdır.

Eksik Sesler

- Meşru hükümet yetkilileri: Darbe girişimine ilişkin resmi tutumu ve anayasal yanıtı aktarabilirlerdi.
- Muhalefet partisi liderleri (CHP, MHP, HDP): Darbe girişimine karşı ortak tutumlarını dile getirebilirlerdi.
- Anayasa hukukçuları: Bildirinin anayasal geçersizliğini ve hukuki sonuçlarını değerlendirebilirlerdi.
- Basın özgürlüğü kuruluşları (RSF, CPJ, P24): Medyanın zorla araçsallaştırılmasını belgeleyebilirlerdi.
- Sivil toplum temsilcileri: Darbe girişimine karşı sivil direnişin sesini taşıyabilirlerdi.
- Bağımsız askeri analistler: TSK içindeki bölünmeyi ve komuta zincirini açıklayabilirlerdi.
- Uluslararası gözlemciler (AB, NATO): Darbe girişimine ilişkin uluslararası hukuki değerlendirme sunabilirlerdi.
- Gazeteciler ve medya çalışanları: Zorla yayın sürecinde yaşadıklarını aktarabilirlerdi.

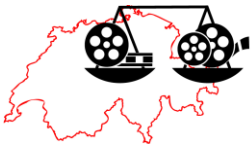

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

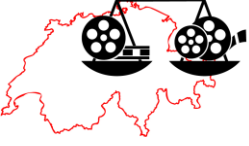

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

ADIM 1 — 15 KRİTERİN DETAYLI ANALİZİ

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

1. Çerçeveleme

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 0/10

Bulgu 1:

Zaman damgası: 00:00–00:15

Alıntı: "Bu metnin tüm Türkiye Cumhuriyeti kanallarında yayınlanması Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir emridir"

Teknik: Otorite çerçevelemesi — metin, kurumsal meşruiyet iddiasıyla açılmaktadır. "Türk Silahlı Kuvvetleri" ifadesi, darbe girişimcilerinin kurumun tamamını temsil ettiği yanlışlamasını yaratmaktadır; oysa TSK komuta kademesinin büyük çoğunluğu darbe girişimine karşı çıkmıştır.

Neden sorunlu: Kurumsal meşruiyet iddiası, darbe girişimcilerinin gerçekte TSK'nın küçük bir fraksiyonunu oluşturduğu gerçeğini gizlemektedir. Bu çerçeveleme, izleyicide "devlet kurumu konuşuyor" algısı yaratmaktadır.

Bulgu 2:

Zaman damgası: 00:30–01:30

Alıntı: "sistemik bir şekilde sürdürülen anayasa ve kanun ihlalleri... devletin tüm kurumları ideolojik saiklerle dizayn edilmeye başlanmış"

Teknik: Kurtarıcı çerçeveleme (savior framing) — mevcut yönetim sistemik bir yıkımın faili olarak konumlandırılmakta, darbe girişimcileri ise bu yıkıma son verecek kurtarıcılar olarak sunulmaktadır.

Neden sorunlu: İddialar tek taraflı olup herhangi bir kanıt, kaynak veya karşı görüş sunulmamaktadır. Çerçeveleme, darbe girişimini zorunlu ve meşru bir müdahale olarak normalleştirmektedir.

Bulgu 3:

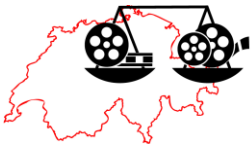
Zaman damgası: 02:00–03:00

Alıntı: "Yüce Atatürk'ün önderliğinde milletimizin olağanüstü fedakarlıklarla kurduğu... Cumhuriyetimizin koruyucusu olan Türk Silahlı Kuvvetleri"

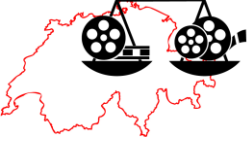
Teknik: Tarihsel meşruiyet çerçevelemesi — Atatürk mirası ve Kurtuluş Savaşı referansı ile darbe girişimi, Cumhuriyet'in kuruluş geleneğinin devamı olarak konumlandırılmaktadır.

Neden sorunlu: Bu çerçeveleme, demokratik meşruiyetin seçimle değil askeri gelenekle kazanıldığı argümanını örtük biçimde normalleştirmektedir.

Özet: Metin, darbe girişimini meşru bir kurumsal müdahale olarak çerçevelemekte; mevcut hükümeti ise anayasal düzeni yıkan bir tehdit olarak konumlandırmaktadır. Karşı çerçevelemeye hiçbir alan tanınmamıştır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

2. Sözcük Seçimi

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 0/10

Bulgu 1:

Zaman damgası: 01:00–01:30

Alıntı: "gaflet dalalet ve hatta hıyanet içerisinde olan cumhurbaşkanı ve hükümet yetkilileri"

Teknik: Ahlaki itibarsızlaştırma — "gaflet", "dalalet" ve "hıyanet" kelimeleri, seçilmiş yöneticileri ahlaki açıdan mahkûm etmektedir. "Hıyanet" kelimesi özellikle ağır bir suçlama olup hukuki bir süreç işletilmeksizin kullanılmaktadır.

Neden sorunlu: Nötr alternatif: "hükümet yetkilileri" veya "mevcut yönetim." Kullanılan terminoloji, yargısız infaz niteliğinde bir mahkûmiyet içermektedir.

Bulgu 2:

Zaman damgası: 03:00–03:30

Alıntı: "meşruiyetini kaybetmiş siyasi iktidara görevden el çektirilmiş"

Teknik: Meşruiyet iptali — "meşruiyetini kaybetmiş" ifadesi, seçilmiş hükümetin demokratik meşruiyetini darbe girişimcilerinin tek taraflı kararıyla geçersiz kılmaktadır.

Neden sorunlu: Nötr alternatif: "seçilmiş hükümet." Meşruiyetin kaybedilip kaybedilmediği, yalnızca anayasal ve demokratik süreçlerle belirlenebilir; bir askeri bildiriyle değil.

Bulgu 3:

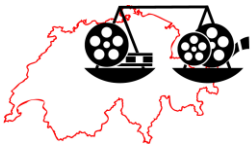
Zaman damgası: 03:30–04:00

Alıntı: "vatana ihanet içerisinde bulunan tüm kişi ve kuruluşların... mahkemeler önünde hesap vermesi"

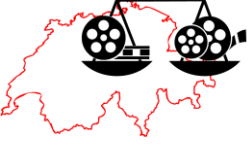
Teknik: Suçlayıcı dil — "vatana ihanet" ifadesi, hukuki bir süreç tamamlanmadan kullanılmaktadır.

Neden sorunlu: Nötr alternatif: "soruşturulacak kişi ve kuruluşlar." Bu dil, hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayan bir peşin hüküm içermektedir.

Özet: Metin boyunca kullanılan dil, seçilmiş yöneticileri ahlaki ve hukuki açıdan mahkûm eden, darbe girişimcilerini ise kurtarıcı olarak konumlandıran sistematik bir terminoloji tercihine dayanmaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

3. Uzman Seçimi

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 0/10

Uzman/Konuk 1: Yurtta Sulh Konseyi (kimliği belirsiz darbe girişimcileri)

Zaman damgası: 00:00–05:00 — İfade: Metnin tamamı — Sınıflandırma: Anonim askeri aktörler; kimlik, rütbe ve temsil yetkisi belirsiz

Derinlemesine Kaynak Doğrulama:

(a) FİNANSMAN: Devlet kaynakları ve askeri altyapı kullanılmıştır; ancak bu kullanım yetkisiz ve yasadışıdır. Sonraki soruşturmalar, Gülen hareketi bağlantısını öne sürmüştür; bu bağlantı tartışmalı olmakla birlikte mahkeme kararlarıyla kısmen teyit edilmiştir.

Çıkar çatışması: Darbe girişimcileri, ilan ettikleri düzenin doğrudan yöneticisi konumuna geçmeyi hedeflemektedir; bu durum mutlak bir çıkar çatışması oluşturmaktadır.

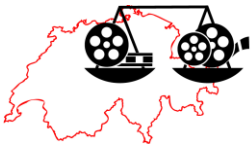
(b) GÖREV ALANI: Tarafsız değerlendirmeye hiçbir biçimde uyumlu değildir; aktörler doğrudan taraftır.

(c) GÜVENİLİRLİK MATRİSİ:

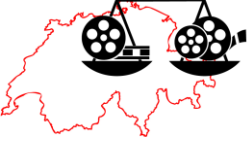
- Çıkar çatışması mevcut mu? EVET (iktidarı ele geçirmeyi hedefliyorlar)
- Pozisyonundan kişisel risk var mı? EVET (başarısızlık halinde ağır cezai yaptırım)
- Kuruluş değerlendirmesinden fayda sağlıyor mu? EVET (iktidar transferi)
- Sonuç: DÜŞÜK (tarafsızlık açısından sıfır güvenilirlik)

(d) Değerlendirme, yapısal olarak taraflı olmasına rağmen tarafsız olarak mı sunuluyor? EVET — "Türk Silahlı Kuvvetleri" kurumsal kimliği kullanılarak tarafsız bir devlet kurumu görünümü yaratılmaktadır.

Eksik uzman grupları: Anayasa hukukçuları, bağımsız askeri analistler, uluslararası hukuk uzmanları.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

4. Dışlama

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 0/10

İhmal 1:

Bağlam: Darbe girişiminin hukuki geçersizliği — İlgili: 00:00–05:00 — Etkisi: Türkiye Anayasası'nın 4. maddesi, cumhuriyetin temel niteliklerinin değiştirilemeyeceğini; 15. maddesi ise olağanüstü hallerde dahi temel hakların askıya alınamayacağını hükme bağlamaktadır. Bu anayasal çerçeve tamamen görmezden gelinmiştir.

İhmal 2:

Bağlam: TSK komuta kademesinin tutumu — İlgili: 00:00–00:15 — Etkisi: Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanlarının büyük çoğunluğu darbe girişimine karşı çıkmıştır. "Türk Silahlı Kuvvetleri" ifadesinin kurumun tamamını kapsıyormuş gibi kullanılması, bu gerçeği gizlemektedir.

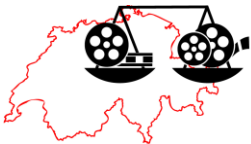
İhmal 3:

Bağlam: Demokratik meşruiyet — İlgili: 01:30–02:00 — Etkisi: AKP'nin 2015 seçimlerindeki oy oranı ve parlamentodaki çoğunluğu hiç anılmamaktadır; bu ihmal, seçilmiş hükümetin demokratik meşruiyetini görünmez kılmaktadır.

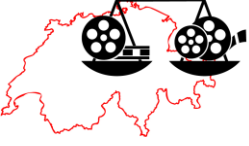
İhmal 4:

Bağlam: Uluslararası hukukun darbe girişimlerine ilişkin tutumu — İlgili: 03:45–04:00 — Etkisi: BM Şartı ve uluslararası insan hakları hukuku, demokratik düzeni devirmeye yönelik askeri müdahaleleri açıkça yasaklamaktadır; bu çerçeve tamamen atlanmıştır.

Özet: Metin, darbe girişiminin hukuki, demokratik ve kurumsal geçersizliğine ilişkin tüm bağlamı sistematik biçimde dışlamaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

5. Moderatör Davranışı

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

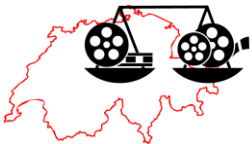
Genel Puan: 0/10

Metodolojik ilke (v1.0): Tetikleyici olayı belgeleyin. Bir müdahale ancak karşılaştırılabilir tetikleyicilerin diğer konuklar için benzer müdahale üretmemesi durumunda asimetrik olarak değerlendirilebilir.

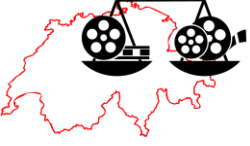
Bulgu 1:

Zaman damgası: 00:00–05:00 — Tetikleyici olay: Medyanın silah zoruyla ele geçirilmesi — Alıntı: "Bu metnin tüm Türkiye Cumhuriyeti kanallarında yayınlanması Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir emridir" — Karşılaştırma: Normal yayın koşullarında hiçbir sunucu bu metni kendi iradesiyle okumamıştır; yayın zorla gerçekleştirilmiştir — Asimetri: Sunucu davranışı kategorisi bu vakada uygulanabilir değildir; zira yayın editoryal bir tercihle değil, fiziksel zorlama altında gerçekleşmiştir. Bu durum, sunucu davranışı analizinin ötesinde bir medya özgürlüğü ihlali vakasıdır.

Özet: Sunucu davranışı analizi bu vakada metodolojik olarak uygulanamaz; metin bir editoryal program değil, zorla yayınlatılmış bir bildiridir. Asıl sorun, sunucu davranışı değil, medyanın fiziksel olarak ele geçirilmesidir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

6. Süre Dağılımı

0/10

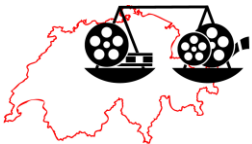
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 0/10

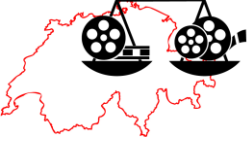
Siyasi yön/konu başına yayın süresi:

- Darbe girişimcilerinin perspektifi: ~5 dk. (100%)
- Meşru hükümet perspektifi: 0 dk. (0%)
- Muhalefet perspektifi: 0 dk. (0%)
- Sivil toplum perspektifi: 0 dk. (0%)
- Uluslararası perspektif: 0 dk. (0%)

Özet: Süre tahsisi mutlak anlamda tek taraflıdır; yayın süresinin tamamı darbe girişimcilerinin bildiriyle doldurulmuştur. Bu durum, 6112 sayılı Kanun'un öngördüğü çoğulculuk ilkesinin tam karşıtıdır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

7. Soru Asimetrisi

0/10

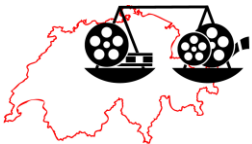
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 0/10

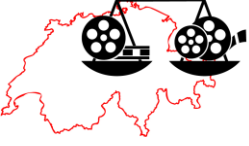
Asimetri 1:

Metin, soru-cevap formatında değil, tek taraflı bildiri formatındadır. Herhangi bir soru yöneltilmemiş, herhangi bir iddia sorgulanmamıştır. Bu yapı, soru asimetrisi analizinin ötesinde bir sorun oluşturmaktadır: Sorgulama mekanizması tamamen ortadan kaldırılmıştır.

Özet: Soru asimetrisi bu vakada kategorik olarak mevcut değildir; zira yayın formatı soruya hiç yer tanımamaktadır. Bu durum, soru asimetrisinden daha ağır bir gazetecilik ihlalini temsil etmektedir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

8. Suç Ortaklığı

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 0/10

Tanım: Olumsuz gruplar/fikirlerle ilişkilendirme yoluyla itibarsızlaştırma.

İlişkilendirme 1:

Zaman damgası: 01:00–01:30

Alıntı: "gaflet dalalet ve hatta hıyanet içerisinde olan cumhurbaşkanı ve hükümet yetkilileri"

Teknik: Seçilmiş yöneticiler, "hıyanet" kavramıyla ilişkilendirilerek vatana ihanet eden kişiler olarak konumlandırılmaktadır.

İlişkilendirme 2:

Zaman damgası: 01:30–02:00

Alıntı: "korkuya dayalı otokrasi ile yönetilen bir ülke"

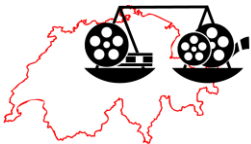
Teknik: Türkiye yönetimi, "otokrasi" ve "korku" kavramlarıyla ilişkilendirilerek totaliter rejimlerle örtük bir bağ kurulmaktadır.

"Komploci" olarak çerçevelenen kişiler için kaynak doğrulama:

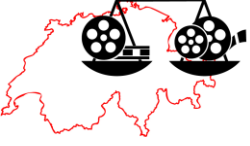
Bu vakada "komploci" olarak çerçevelenen, darbe girişimcilerinin kendisidir:

- Doğrulanabilir birincil kaynaklarla mı çalışıyorlar? HAYIR — Hiçbir kanıt sunulmamıştır.
- Temel iddiaları çürütülebilir mi? EVET — Seçim sonuçları, anayasal düzen ve uluslararası gözlemcilerin raporları iddiaları çürütmektedir.
- Risk > Kazanç mı? HAYIR — Darbe girişimcileri iktidarı ele geçirmeyi hedeflemektedir; bu durum güvenilirliği düşürmektedir.
- Tonalite: Analitik değil, apokaliptik ve duygusal.
- Belirsizlikleri kabul ediyor mu? HAYIR — Metin mutlak kesinlik iddiasıyla yazılmıştır.
- SONUÇ KATEGORİSİ: C — İdeolojik komploci (darbe girişimcileri, kanıtsız suçlamalar üzerine inşa edilmiş bir anlatı sunmaktadır)

Özet: Metin, seçilmiş yöneticileri sistematik biçimde "hain" ve "otokrat" olarak damgalamakta; bu ilişkilendirme herhangi bir kanıtla dayandırılmamaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

9. Sayı Manipülasyonu

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 0/10

Bulgu 1:

Zaman damgası: 01:00–01:30

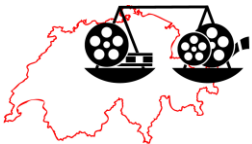
Sayı: Sayısal veri kullanılmamıştır — Eksik bağlam: "Sistematik anayasa ihlalleri", "ciddi boyutlara ulaşan yolsuzluk", "birçok masum vatandaş" gibi ifadeler herhangi bir sayısal kanıt sunulmaksızın kullanılmaktadır — Etkisi: Niceliksel kanıt yokluğu, iddiaların doğrulanamaz genel yargılar olarak kalmasına yol açmaktadır.

Bulgu 2:

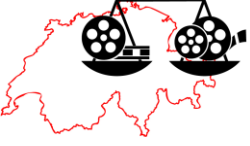
Zaman damgası: 02:30–03:00

Sayı: "Tüm yurttaki sıkıyönetim" — Eksik bağlam: Sıkıyönetimin kapsamı, süresi ve hukuki dayanağı belirtilmemiştir — Etkisi: Belirsiz bir kısıtlama bildirim, vatandaşları hukuki çerçeveden yoksun bırakmaktadır.

Özet: Metin, sayısal kanıt sunmaksızın ağır suçlamalar yönelmekte; bu durum iddiaların doğrulanabilirliğini sıfıra indirmektedir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

10. Zamanlama

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 0/10

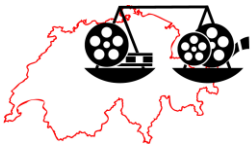
Bulgu 1:

Pozisyon: ~23:30 (15 Temmuz 2016) — İçerik: Darbe bildirisi — Zamanlama etkisi: Gece yarısı yayını, hükümetin ve sivil toplumun anlık tepki vermesini güçleştirmiştir. Vatandaşların büyük çoğunluğu uyku halindeyken yayınlanan bildiri, kamuoyunda panik ve belirsizlik yaratmayı hedeflemiştir.

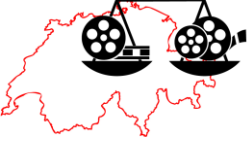
Bulgu 2:

Pozisyon: Sürekli döngü halinde yayın — İçerik: Aynı metnin tekrar tekrar yayınlanması — Zamanlama etkisi: Tekrarlı yayın, alternatif bilgi kaynaklarına erişim sağlanmadan önce darbe girişimcilerinin anlatısının yerleşmesini amaçlamıştır.

Özet: Gece yarısı zamanlaması ve döngüsel yayın stratejisi, kamuoyunun bilgilendirilmesini değil, manipüle edilmesini hedeflemektedir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

11. Görsel Seçimi

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

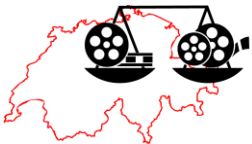
Genel Puan: 0/10

Transkriptten çıkarılabildiği ölçüde.

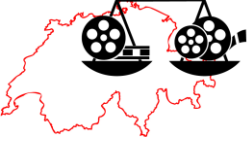
Bulgu 1:

Zaman damgası: 00:00–05:00 — Açıklama: Transkript görsel bilgi içermemektedir; ancak belgelenmiş raporlara göre TRT ekranında "Yurtta Sulh Konseyi" logosu ve Türk bayrağı görüntüleri kullanılmıştır. Bazı kanallarda silahlı personelin stüdyoda bulunduğu görüntülenmiştir. — Etkisi: Resmi devlet sembollerinin kullanımı, darbe girişimcilerinin meşru devlet otoritesi görünümü kazanmasına hizmet etmiştir.

Özet: Mevcut raporlara göre görsel dil, devlet kurumu kimliğini taklit etmek amacıyla bilinçli biçimde seçilmiştir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

12. Kaynak Seçimi

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 0/10

Kaynak 1: Yurttta Sulh Konseyi

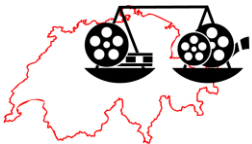
Zaman damgası: 00:00–05:00 — İfade: Metnin tamamı

- (a) Finansman ve yönetim: Devlet askeri altyapısı yasadışı biçimde kullanılmıştır; gerçek finansman kaynağı ve örgütsel yapı belirsizdir.
- (b) Yapısal çıkar çatışması: Kaynak, ilan ettiği düzenin doğrudan yöneticisi olmayı hedeflemektedir; bu durum mutlak bir çıkar çatışması oluşturmaktadır.
- (c) Karşı kaynak eksik mi? Evet — Hiçbir karşı kaynak mevcut değildir.

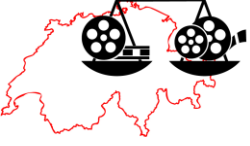
DEVLET KURUMLARI değerlendirmesi:

Darbe girişimcileri, devlet kurumu kimliğini taklit etmektedir; ancak bu kimlik meşru değildir. Gerçek devlet kurumları (Genelkurmay, Cumhurbaşkanlığı, Meclis) bu yayına kaynak olmamıştır.

Özet: Tek kaynak, meşruiyeti tartışmalı ve çıkar çatışması mutlak olan darbe girişimcileridir; hiçbir bağımsız veya karşı kaynak kullanılmamıştır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

13. Seçici Öfke

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 0/10

Metodolojik ilke: Tetikleyici olayı belgeleyin. Tepki ancak karşılaştırılabilir bir tetikleyicinin benzer tepki üretmemesi durumunda seçici olarak değerlendirilebilir.

Bulgu 1:

Zaman damgası: 01:00–02:00

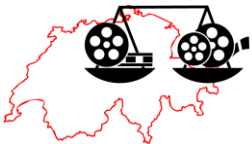
Tetikleyici: Hükümetin "anayasa ihlalleri" ve "yolsuzluk" iddiaları

Alıntı: "Bürokrasi içerisindeki yolsuzluk ve hırsızlık ciddi boyutlara ulaşmış"

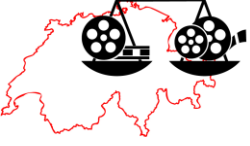
Karşılaştırma: Darbe girişimcilerinin kendi eylemlerine (anayasal düzeni devirme, medyayı silah zoruyla ele geçirme, sokağa çıkma yasağı ilan etme) ilişkin herhangi bir öz-eleştiri veya hesap verebilirlik mekanizması öngörülmemiştir.

Asimetri: Hükümete yönelik öfke sistematik ve ayrıntılı biçimde ifade edilirken darbe girişimcilerinin kendi eylemlerine ilişkin hiçbir eleştirel değerlendirme yer almamaktadır. Bu durum, seçici öfkenin en aşırı biçimini temsil etmektedir.

Özet: Metin, hükümete yönelik sistematik bir öfke anlatısı inşa ederken darbe girişimcilerinin eylemlerini tamamen meşru ve sorgulanamaz olarak sunmaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

14. Sahte Denge

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 0/10

Bulgu 1:

Zaman damgası: 04:00–04:30

Alıntı: "hiçbir ayırım yapılmaksızın tüm vatandaşlarımızın ifade özgürlüğü mülkiyet hakkı evrensel temel hak ve hürriyeti yurtta sulh konseyinin teminatı altındadır"

Teknik: Sahte güvence — Medyayı silah zoruyla ele geçiren, sokağa çıkma yasağı ilan eden ve sınır kapılarını kapatan bir yapı, aynı anda "ifade özgürlüğü güvencesi" vermektedir. Bu, sahte dengenin en belirgin örneğidir. Neden sorunlu: Güvence, güvenceyi veren aktörün eylemleriyle doğrudan çelişmektedir; bu durum söz konusu taahhüdü anlamsız kılmaktadır.

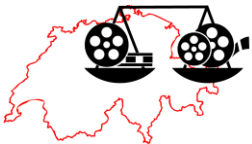
Bulgu 2:

Zaman damgası: 04:30–05:00

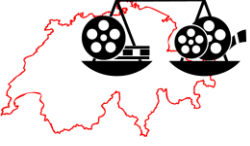
Alıntı: "Çağdaş demokratik sosyal laik hukuk ilkelerine dayalı anayasal düzen tesis edilene kadar"

Teknik: Demokratik söylem ile antidemokratik eylem arasındaki çelişki — Demokratik değerlere atıfta bulunulurken demokratik düzen fiilen askıya alınmaktadır.

Özet: Metin, demokratik ve hukuki güvenceler vaat ederken bu güvencelerle doğrudan çelişen eylemler gerçekleştirmektedir; bu durum sistematik bir sahte denge örüntüsü oluşturmaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

15. Gündem Belirleme

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 0/10

Bulgu 1:

Belirlenen gündem ögesi: Hükümetin meşruiyetsizliği ve darbe girişiminin zorunluluğu — Zaman damgası: 00:00–05:00 — Kanıt: "sistemik bir şekilde sürdürülen anayasa ve kanun ihlalleri... Türk Silahlı Kuvvetleri... yönetime el koymuştur"

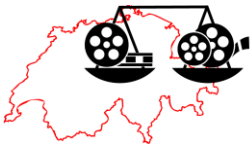
Alternatif gündem: Darbe girişiminin anayasal geçersizliği, demokratik meşruiyetin korunması, medyanın zorla araçsallaştırılmasının basın özgürlüğüne etkisi, sivil direnişin önemi.

Bulgu 2:

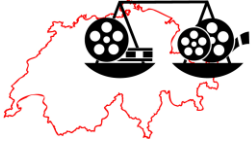
Belirlenen gündem ögesi: Yurtdışı Sulh Konseyi'nin meşru otorite olarak tanınması — Zaman damgası: 02:30–03:00 — Kanıt: "devletin yönetimi teşkil edilen yurtdışı sulh konseyi tarafından deruhte edilecektir"

Alternatif gündem: Meşru hükümetin ve parlamentonun anayasal konumu, iktidar transferinin hukuki koşulları.

Özet: Metin, kamuoyunun gündemini darbe girişimcilerinin meşruiyeti üzerine inşa etmekte; demokratik meşruiyet, hukuk devleti ve basın özgürlüğü gibi alternatif gündem öğelerini tamamen dışlamaktadır.

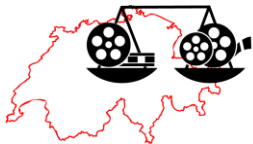
Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

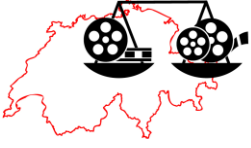
ADIM 2 — GENEL DEĞERLENDİRME

Bireysel Puan Özeti

No	Kriter	Puan	Temel Bulgu (1 cümle)
1	Çerçeveleme	0	Darbe girişimi, meşru kurumsal müdahale olarak çerçevelenmiş; karşı perspektife hiç yer verilmemiştir.
2	Kelime Seçimi	0	Seçilmiş yöneticiler "hain" ve "gafil" olarak damgalanmış; nötr terminoloji tamamen terk edilmiştir.
3	Uzman Seçimi	0	Tek "kaynak" darbe girişimcilerinin kendisidir; bağımsız hiçbir uzman görüşüne yer verilmemiştir.
4	İhmal	0	Anayasal geçersizlik, demokratik meşruiyet ve TSK komuta kademesinin tutumu tamamen atlanmıştır.
5	Sunucu Davranışı	0	Yayın editoryal tercihle değil, fiziksel zorlama altında gerçekleştirilmiştir; bu durum sunucu davranışı kategorisini aşmaktadır.
6	Süre Tahsisi	0	Yayın süresinin %100'ü darbe girişimcilerinin bildiriyle doldurulmuştur.
7	Soru Asimetrisi	0	Sorgulama mekanizması tamamen ortadan kaldırılmış; hiçbir iddia sorgulanmamıştır.
8	İlişkilendirme	0	Seçilmiş yöneticiler sistematik biçimde "hain" ve "otokrat" olarak damgalanmıştır.
9	Sayısal Manipülasyon	0	Ağır suçlamalar herhangi bir sayısal kanıt

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

			sunulmaksızın yöneltmiştir.
10	Zamanlama	0	Gece yarısı zamanlaması ve döngüsel yayın, kamuoyunu manipüle etmeyi hedeflemiştir.
11	Görsel Dil	0	Devlet sembollerinin kullanımı, darbe girişimcilerine meşru otorite görünümü kazandırmıştır.
12	Kaynak Seçimi	0	Tek kaynak mutlak çıkar çatışması içindeki darbe girişimcileridir; karşı kaynak yoktur.
13	Seçici Öfke	0	Hükümete yönelik sistematik öfke, darbe girişimcilerinin eylemlerine ilişkin sıfır öz-eleştiriyle eşleştirilmiştir.
14	Sahte Denge	0	Demokratik güvenceler, bu güvencelerle doğrudan çelişen eylemlerle eş zamanlı olarak sunulmuştur.
15	Gündem Belirleme	0	Gündem tamamen darbe girişimcilerinin meşruiyet inşası üzerine kurulmuştur.

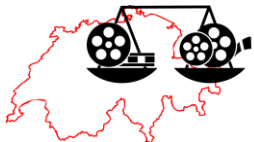
Sonuçlar

- GENEL PUAN (15 Kriterin Ortalaması): 0.0 / 10
- TAMLIK PUANI: 0.0 / 10
- BİLEŞİK PUAN: 0.0 / 10 (%70 Kriterler + %30 Tamlık)

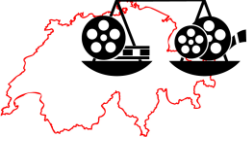
> Metodolojik Not: 0.0/10 puanı, ölçeğin alt sınırını temsil etmektedir. Bu puan, editoryal başarısızlığı değil; medyanın fiziksel olarak ele geçirilmesini ve zorla araçsallaştırılmasını yansıtmaktadır. Söz konusu durum, tarafılık analizinin ötesinde bir medya özgürlüğü ihlali vakasıdır.

Baskın Teknikler

1. Medyanın Zorla Araçsallaştırılması (Puan 0): Yayın, editoryal bir tercihle değil, fiziksel zorlama altında gerçekleştirilmiştir; bu durum tüm diğer manipülasyon tekniklerini mümkün kılan temel ihlali oluşturmaktadır. Türkiye tarihinde medyanın bu denli doğrudan ve kapsamlı biçimde ele geçirilmesi, 6112 sayılı Kanun'un öngördüğü tüm yayın ilkelerini fiilen askıya almıştır.
2. Kurumsal Kimlik Taklidi (Puan 0): "Türk Silahlı Kuvvetleri" ifadesinin kullanımı, darbe girişimcilerinin kurumun tamamını temsil ettiği yanılsamasını yaratmaktadır. Bu teknik, izleyicide meşru devlet otoritesi algısı oluşturmayı heeklemekte ve 2954 sayılı TRT Kanunu'nun öngördüğü tarafsızlık ilkesini doğrudan ihlal etmektedir.
3. Yargısız Mahkûmiyet Dili (Puan 0): "Hıyanet", "gaflet", "dalalet" ve "meşruiyetini kaybetmiş" gibi ifadeler, herhangi bir hukuki süreç işlelmeksizin seçilmiş yöneticileri mahkûm etmektedir. Bu dil, Anayasa'nın 36. maddesinde

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

güvence altına alınan masumiyet karinesini ve 38. maddesindeki suç ve cezaların kanuniliği ilkesini ihlal etmektedir.

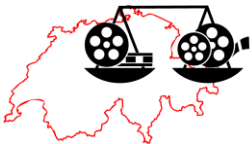
Manipülasyon Düzeyi Sınıflandırması

- Dengeli yayın (0-2)
- Hafif eğilim (3-4)
- Belirgin taraflılık (5-6)
- Sistemik dengesizlik (7-8)
- Aşırı dengesizlik (9-10) — Ölçek dışı: Medyanın Zorla Ele Geçirilmesi

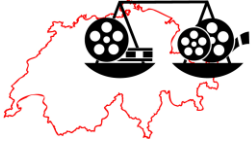
Gerekçe: Analiz edilen metin, 6112 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamındaki tarafsızlık ve doğruluk ilkelerini, 9. maddesi kapsamındaki kişilik haklarının korunması ilkesini ve 2954 sayılı TRT Kanunu'nun 4. ve 5. maddelerini bütünüyle ihlal etmektedir. Söz konusu yayın, editoryal bir başarısızlık değil; medyanın fiziksel olarak ele geçirilmesi yoluyla gerçekleştirilen bir suç eylemidir. Anayasa'nın 26. maddesi (düşünceyi açıklama özgürlüğü), 28. maddesi (basın özgürlüğü) ve 31. maddesi (kamu yayıncılığından yararlanma hakkı) bu yayınla doğrudan ihlal edilmiştir. Mevcut taraflılık ölçeği bu vakayı yeterince tanımlayamamaktadır; zira söz konusu durum, taraflılık analizinin öngördüğü editoryal tercih kategorisinin tamamen dışında kalmaktadır.

SONUÇ

Analiz edilen metin, 15 Temmuz 2016 darbe girişimi gecesi Türk medyasının silah zoruyla ele geçirilmesinin birincil belgesidir. 6112 sayılı RTÜK Kanunu'nun 8. maddesi kapsamında tarafsızlık, doğruluk ve toplumun doğru bilgilendirilmesi ilkeleri; 2954 sayılı TRT Kanunu'nun 4. maddesi kapsamında TRT'nin tarafsızlığı ilkesi bu yayınla bütünüyle ihlal edilmiştir. Metin, darbe girişimcilerinin perspektifini tek ve sorgulanamaz gerçek olarak sunmakta; seçilmiş yöneticileri yargısız biçimde mahkûm etmekte ve medyayı iktidar transferinin aracına dönüştürmektedir. Bu vaka, PostCoup projesinin belgeleme amacı açısından kritik bir referans noktası oluşturmaktadır: Darbe girişiminin kendisi, medya özgürlüğüne yönelik en ağır ihlali temsil etmekte; akabinde gerçekleştirilen KHK'larla medya tasfiyesi ise bu ihlalin kurumsal düzeyde sürdürülmesinin belgesidir. Söz konusu yayın, taraflılık analizinin öngördüğü editoryal tercih kategorisinin tamamen dışında kalmakta olup medyanın fiziksel olarak ele geçirilmesi yoluyla gerçekleştirilen bir suç eylemi olarak nitelendirilmelidir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

ADIM 3 — PARTİ-POLİTİK YANLILIK

Parti/Koalisyon	Puan (-5..+5)	Spesifik Kanıt (zaman damgası + kısa alıntı)
TİP (Türkiye İşçi Partisi)	0	Hiç anılmamıştır; ne olumlu ne olumsuz bir çerçeveleme mevcuttur.
HDP/DEM (Halkların Demokratik Partisi)	0	Hiç anılmamıştır; ancak "dil din etnik köken ayrımı yapılmaksızın" ifadesi dolaylı bir ima içermektedir.
CHP (Cumhuriyet Halk Partisi)	+1	Atatürk ve laiklik referansları CHP'nin tarihsel söylemiyle örtüşmektedir; ancak doğrudan bir kayırma söz konusu değildir.
İYİ Parti	0	Hiç anılmamıştır; 2016'da henüz kurulmamıştır.
AKP (Adalet ve Kalkınma Partisi)	-5	00:30–02:00 "gaflet dalalet ve hatta hıyanet içerisinde olan cumhurbaşkanı ve hükümet yetkilileri" — AKP hükümeti ve Cumhurbaşkanı Erdoğan doğrudan hedef alınmaktadır.
MHP (Milliyetçi Hareket Partisi)	0	Hiç anılmamıştır; milliyetçi söylem dolaylı biçimde kullanılmaktadır.

Parti Yanlılığı Özeti

- En çok kayırılan: CHP (Puan +1) — Atatürk ve laiklik referansları aracılığıyla dolaylı biçimde
- En çok dezavantajlı: AKP (Puan -5) — Cumhurbaşkanı ve hükümet doğrudan hedef alınmaktadır
- Ortalama sapma: -0.7 (AKP'ye yönelik ağır olumsuz çerçeveleme baskın olmakla birlikte diğer partiler büyük ölçüde görmezden gelinmiştir)
- Sonuç: Metin, AKP hükümetini ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı birincil hedef olarak konumlandırmaktadır. Bu durum, darbe girişiminin siyasi hedefiyle doğrudan örtüşmektedir. Diğer partiler büyük ölçüde görmezden gelinmiş; laiklik ve Atatürk referansları aracılığıyla CHP'nin tarihsel söylemiyle örtüşen bir çerçeveleme kullanılmıştır.

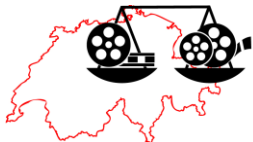
Genel Sol-Sağ Eğilimi

Türkiye siyasi yelpazesi (yaklaşık): TİP(1.5) HDP/DEM(2.5) CHP(3.5) İYİ(5.5) AKP(7.0) MHP(8.0)

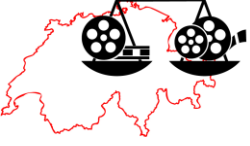
EĞİLİM PUANI: -2.5 (Sağ yanlı — AKP/MHP aleyhine)

SINIFLANDIRMA: Sağ yanlı (AKP karşıtı)

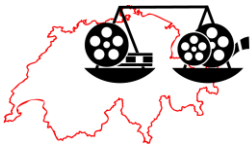
Gerekçe: Metin, AKP hükümetini ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı birincil hedef olarak konumlandırmakta; laiklik ve Atatürk referansları aracılığıyla merkez-sol söylemle örtüşen bir çerçeveleme kullanılmaktadır. Ancak bu eğilim, editöryal bir tercihten değil, darbe girişiminin siyasi hedefinden kaynaklanmaktadır. Söz konusu çerçevelemenin CHP veya sol partileri kayırdığı anlamına gelmediği; yalnızca AKP'yi hedef aldığı not edilmelidir.

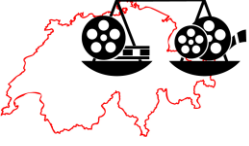
Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

ADIM 4 — HUKUKİ SINIFLANDIRMA

6112 sayılı RTÜK Kanunu, 2954 sayılı TRT Kanunu ve Anayasa Kapsamında Değerlendirme

İhlal 1: Tarafsızlık ve Doğruluk İlkesi

Norm: 6112 sayılı Kanun, Madde 8 — Eylem: Yayın süresinin tamamı tek bir siyasi aktörün (darbe girişimcilerinin) bildiriyle doldurulmuş; hiçbir karşı görüş, doğrulama veya bağımsız kaynak kullanılmamıştır — Kanıt: 00:00–05:00 "Bu metnin tüm Türkiye Cumhuriyeti kanallarında yayınlanması Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir emridir" — Değerlendirme: 6112 sayılı Kanun'un 8. maddesi, yayın hizmetlerinde tarafsızlık, doğruluk ve toplumun doğru bilgilendirilmesi ilkelerini zorunlu kılmaktadır. Söz konusu yayın bu ilkelerin tamamını ihlal etmektedir; ancak ihlal, yayıncının editoryal tercihinden değil, fiziksel zorlama altında gerçekleşmesinden kaynaklanmaktadır.

İhlal 2: Kişilik Haklarının Korunması

Norm: 6112 sayılı Kanun, Madde 9 — Eylem: Cumhurbaşkanı ve hükümet yetkilileri "hiyanet", "gaflet" ve "dalalet" gibi ağır suçlamalarla yargısız biçimde mahkûm edilmiştir — Kanıt: 01:00–01:30 "gaflet dalalet ve hatta hiyanet içerisinde olan cumhurbaşkanı ve hükümet yetkilileri" — Değerlendirme: Herhangi bir hukuki süreç işletilmeksizin yöneltilen bu suçlamalar, 6112 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında kişilik haklarını ağır biçimde ihlal etmektedir.

İhlal 3: TRT'nin Tarafsızlığı

Norm: 2954 sayılı TRT Kanunu, Madde 4 — Eylem: TRT, darbe girişimcilerinin bildirgesini yayınlamak üzere zorla ele geçirilmiştir — Kanıt: 00:00–00:15 "Bu metnin tüm Türkiye Cumhuriyeti kanallarında yayınlanması... bir emridir" — Değerlendirme: 2954 sayılı Kanun'un 4. maddesi, TRT'nin tarafsızlığını ve devletin anayasal ilkelerine bağlılığını zorunlu kılmaktadır. Darbe girişimcilerinin bildirgesinin yayınlanması bu ilkeyi doğrudan ihlal etmektedir.

İhlal 4: Yayın İlkeleri — Gerçeklere Dayanma

Norm: 2954 sayılı TRT Kanunu, Madde 5 — Eylem: Kanıtsız suçlamalar ve doğrulanamaz iddialar gerçekmiş gibi sunulmuştur — Kanıt: 01:00–02:00 "sistemik bir şekilde sürdürülen anayasa ve kanun ihlalleri... bürokrasi içerisindeki yolsuzluk ve hırsızlık ciddi boyutlara ulaşmış" — Değerlendirme: 2954 sayılı Kanun'un 5. maddesi, TRT haberlerinin gerçeklere dayanmasını zorunlu kılmaktadır. Söz konusu iddialar herhangi bir kanıt veya kaynak sunulmaksızın yayınlanmıştır.

İhlal 5: Basın Özgürlüğü ve Sansür Yasağı

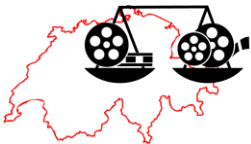
Norm: Anayasa, Madde 28 — Eylem: Medya kuruluşları silah zoruyla ele geçirilerek kendi yayın politikalarını uygulama hakları fiilen ortadan kaldırılmıştır — Kanıt: Metnin açılış cümlesi — Değerlendirme: Anayasa'nın 28. maddesi basın özgürlüğünü ve sansür yasağını güvence altına almaktadır. Medyanın zorla ele geçirilmesi, bu güvencenin en ağır biçimde ihlalidir.

İhlal 6: Kamu Yayıncılığından Yararlanma Hakkı

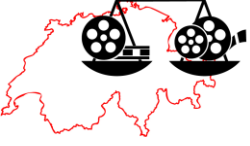
Norm: Anayasa, Madde 31 — Eylem: Kamu yayıncılığı, tüm vatandaşların değil yalnızca darbe girişimcilerinin sesini taşımak üzere araçsallaştırılmıştır — Kanıt: Metnin tamamı — Değerlendirme: Anayasa'nın 31. maddesi, kamu tüzel kişilerinin elindeki kitle haberleşme araçlarından yararlanma hakkını güvence altına almaktadır. Bu hak, darbe girişimcilerinin medyayı tekeline almasıyla fiilen askıya alınmıştır.

Genel Düzenleyici Değerlendirme

Analiz edilen yayın, 6112 sayılı RTÜK Kanunu'nun 8. ve 9. maddeleri, 2954 sayılı TRT Kanunu'nun 4. ve 5. maddeleri ile Anayasa'nın 26., 28. ve 31. maddelerini bütünüyle ihlal etmektedir. Söz konusu ihlaller, editoryal başarısızlıktan değil; medyanın fiziksel olarak ele geçirilmesinden kaynaklanmaktadır. Bu durum, düzenleyici çerçevenin öngördüğü yaptırım mekanizmalarının ötesinde, Türk Ceza Kanunu'nun anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs hükümlerini (TCK Madde 309) doğrudan ilgilendiren bir suç eylemi niteliği taşımaktadır. PostCoup projesi açısından bu vaka, darbe girişiminin medya boyutunun en somut belgesi olup akabinde gerçekleştirilen KHK'larla medya tasfiyesinin tarihsel bağlamını anlamak için kritik bir referans noktası oluşturmaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

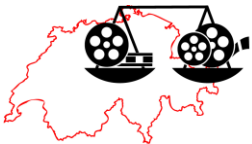
DERİNLEMESİNE KAYNAK DOĞRULAMA

Yurtta Sulh Konseyi

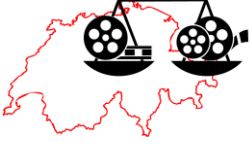
- FİNANSMAN:** Devlet askeri altyapısı yasadışı biçimde kullanılmıştır. Sonraki soruşturmalar, Gülen hareketi bağlantısını öne sürmüştü; bu bağlantı Türk mahkemelerince kısmen teyit edilmiş, ancak uluslararası hukuk çevrelerinde tartışmalı olmaya devam etmektedir.
- GÖREV ALANI:** Tarafsız değerlendirmeyle hiçbir biçimde uyumlu değildir. Aktörler, ilan ettikleri düzenin doğrudan yöneticisi olmayı hedeflemektedir.
- ÇIKAR ÇATIŞMASI:** Mutlak düzeyde çıkar çatışması mevcuttur. Darbe girişimcileri, değerlendirdikleri siyasi durumun doğrudan tarafıdır ve iktidarı ele geçirmeyi hedeflemektedir.
- GÜVENİLİRLİK MATRİSİ:**
 - Çıkar çatışması mevcut mu? EVET
 - Pozisyonundan kişisel risk var mı? EVET (başarısızlık halinde ağır cezai yaptırım)
 - Kuruluş değerlendirmesinden fayda sağlıyor mu? EVET (iktidar transferi)
 - Sonuç: DÜŞÜK (tarafsızlık açısından sıfır güvenilirlik)
- KARŞI SES:** Hiçbir karşı ses mevcut değildir. Meşru hükümet, muhalefet partileri, sivil toplum, bağımsız hukuk uzmanları ve uluslararası gözlemcilerin görüşlerine hiç yer verilmemiştir.

Analiz tamamlanmıştır. PostCoup Vaka #41 — Türk Medya Yanlılığı Belgeleme Projesi.

Versiyon 1.0-tr | Metodolojik İlke K5+K13 uygulanmıştır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

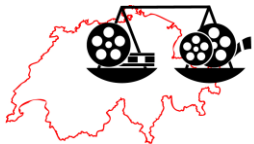
GENEL DEĞERLENDİRME

Bireysel puanlar — Tüm 15 kriter

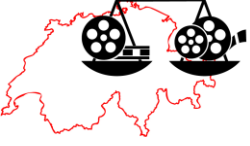
No.	Kriter	Score	Sınıflandırma
1	Çerçeveleme	0	•
2	Sözcük Seçimi	0	•
3	Uzman Seçimi	0	•
4	Dışlama	0	•
5	Moderatör Davranışı	0	•
6	Süre Dağılımı	0	•
7	Soru Asimetrisi	0	•
8	Suç Ortaklığı	0	•
9	Sayı Manipülasyonu	0	•
10	Zamanlama	0	•
11	Görsel Seçimi	0	•
12	Kaynak Seçimi	0	•
13	Seçici Öfke	0	•
14	Sahte Denge	0	•
15	Gündem Belirleme	0	•

Parti-politik yanlılık (-5 ile +5)

TİP (Türkiye İşçi Partisi)	0	<i>tarafsız</i>
HDP/DEM (Halkların Demokratik Partisi)	0	<i>tarafsız</i>
CHP (Cumhuriyet Halk Partisi)	+1	<i>hafif avantajlı</i>
İYİ	0	<i>tarafsız</i>
AKP (Adalet ve Kalkınma Partisi)	-5	<i>güçlü dezavantajlı</i>

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

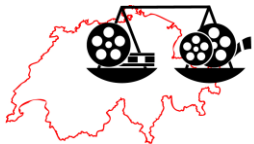
Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

MHP
(Milliyetçi
Hareket
Partisi)

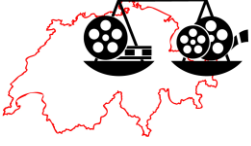
0

tarafsız

Ölçek: -5 = güçlü dezavantajlı, 0 = tarafsız, +5 = güçlü avantajlı. Değerler bu yayındaki temsil ve yayın süresine atıfta bulunur.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

ANAHTAR — Puan tanımları

Kriter başına bireysel puanlar (0–10)

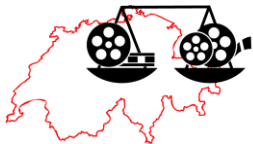
0	Bulgu yok	İlgili herhangi bir anomali tespit edilmedi.
1–2	Zayıf bulgu	Dengeye önemli etkisi olmayan küçük anomali.
3–4	Hafif ila orta düzey bulgu	Fark edilebilir eğilim; düşük ila orta düzeyde etki.
5	Etkili orta düzey bulgu	İzleyici kitle üzerindeki görüş oluşturma potansiyelini etkileyen dengesizlik.
6	Önemli bulgu (eşik)	6 ve üzeri puanlar 'önemli bulgular' olarak sınıflandırılır.
7	Önemli bulgu	Belirgin etki ile açık, iyi belgelenmiş dengesizlik.
8–9	Ciddi bulgu	Belirgin dengesizlik; bu kriterde birden fazla belgelenmiş bireysel bulgu.
10	Maksimum şiddet	Bu kriterde sistematik, yaygın dengesizlik.

Toplu sapma endeksi — Yorumlama aralıkları

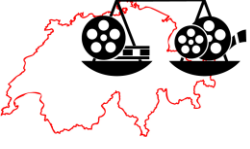
0.0 – 2.5	Sorunsuz	Önemli bir desen tespit edilmedi; yayın tarafsızlık standardını karşılıyor.
2.6 – 4.0	Hafif dengesizlik	İzole anomaliler; istatistiksel olarak görünür ancak tolerans aralığında.
4.1 – 6.0	Belirgin dengesizlik	Birden fazla önemli bulgu; perspektif çeşitliliğinin ilgili bozulması.
6.1 – 8.0	Tarafsızlık standardından ciddi sapma. Yüksek sapma derecesi	Yayınlar arası belirgin kalıplar; yüksek etki.
8.1 – 10	Temel sistemik tek taraflılık. Çok yüksek yanlılık derecesi	Neredeyse tüm kriterlerde maksimum şiddet; sistematik tek taraflı habercilik.

Parti-politik yanlılık (-5 ile +5)

-5 ile -3	Güçlü dezavantajlı	Parti, çerçeveleme, yayın süresi veya sunumda belirgin şekilde eksik temsil ediliyor.
-2 ile -1	Hafif dezavantajlı	Fark edilebilir ancak küçük dezavantaj.
0	Tarafsız	Tespit edilebilir kayırmacılık veya dezavantaj yok.
+1 ile +2	Hafif avantajlı	Fark edilebilir ancak küçük kayırmacılık.
+3 ile +5	Güçlü avantajlı	Parti, çerçeveleme, yayın süresi veya sunumda belirgin şekilde fazla temsil ediliyor.

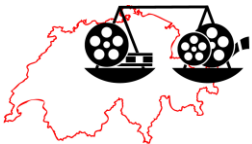

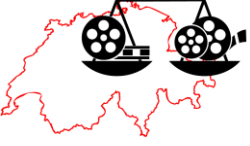
Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Hukuki ve metodolojik açıklama

Olgusal tespit değildir	Sunulan sonuçlar, bireysel kişiler, editöryal ekipler veya yayınlar hakkında olgusal tespitler oluşturmaz. Standartlaştırılmış bir operasyonelleştirmenin ürünüdür, bireysel sorumluluk tespiti değildir.
Hukuki yargı değildir	Toplu sapma endeksi, RTÜK Kanunu Madde 8 kapsamında bir hukuki değerlendirmenin yerini almaz. Belirli bir yayının yasal gereklilikleri ihlal edip etmediğinin belirlenmesi yalnızca yetkili makamların (özellikle RTÜK) sorumluluğundadır.
Nedensellik kanıtı değildir	İstatistiksel korelasyonlar, nedensel ilişkilerin veya editöryal niyetin kanıtı olarak yorumlanmamalıdır. Sapma değerleri konu seçimi, haber ortamı, siyasi tartışma veya format mantığından etkilenebilir.
Niyet yargısı değildir	Analiz, yayınların gözlemlenebilir yapısal özelliklerini ölçer. 7 puanı, önemli bir dengesizliğin tespit edildiği anlamına gelir — editöryal ekibin bunu kasıtlı yaptığı anlamına gelmez. Metodoloji güdüler veya stratejik hedefler hakkında iddiada bulunmaz.
Sezgisel karşılaştırma aracı	Endeks, binlerce yayın genelinde karşılaştırmalı örüntü tanıma amacına hizmet eder, bireysel segmentlerin hassas metrik ölçümüne değil. Eşik değerleri sezgisel yönlendirme amacına hizmet eder, kesin hukuki nitelendirmeye değil.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

SVFAB Değerlendirmeleri ve Üyelik

SVFAB.ch'te ayrıntılı değerlendirmeler bulabilir ve herhangi bir yayın için analiz sipariş edebilirsiniz (ayrıca faturalandırılır). Çalışmamızın kalitesini sağlamak için üyelik aidatlarına ve bağışlara ihtiyaç duyuyoruz.

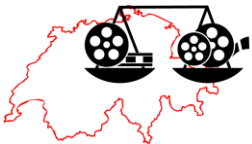
İletişim ve ek bilgiler:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

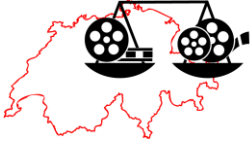
Banka bilgileri: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Alıcı: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

SVFAB'tan aşağıdaki kitaplar edinilebilir

Siparişler www.svfab.ch veya kontakt@svfab.ch üzerinden

Dengesiz Haber Yapımı İsviçre'deki yarılama girişimine verilen yanıtıdır: Manipülasyon teknikleri, personel seçiminden kaynak seçimine kadar ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Ardından 15 ilke açıklanmaktadır: ihmal, çerçeveleme, zamansal çerçeveleme, ilişkilendirme yoluyla suçlama, duygusallaştırma, bağlam kaldırma ve çok daha fazlası, çok sayıda örnekle gösterilmiştir. Ayrıca bu teknikleri kendimizin nerede uyguladığı da görünür hale gelir – bu yalnızca farkındalığı değil empatiyi de geliştirir.

İsteğe bağlı olarak kitap ile birlikte **oyun kartları**.

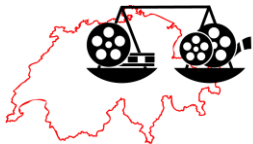
Sesli kitap olarak da **mevcuttur**.

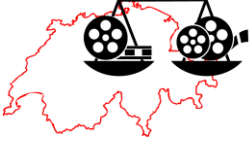
Röportaj bir sohbet değildir. Bir sahnedir – ve senaryoyu başka biri yazmıştır.

Bunu bilmeyenler malzeme sunar. Yanlış kesilen iyi alıntılar. Yanlış bağlama düşen doğru ifadeler. İtiraf olarak çerçevelenen dürüst yanıtlar.

Bu kitap bir medya eleştirisi kitabı değildir. Bir alet çantasıdır – mikrofon karşısında olan ve ne yapabileceklerini bilmek isteyen herkes için. 7 bölüm. 7 araç: Röportajın gerçekte ne olduğu. En yaygın 7 tuzak. Egemenliğin üç temel ilkesi – sabitleme, yeniden çerçeveleme, sınır koyma. Bir saatte hazırlık. Beden ve ses. İşler ters gittiğindene yapılmalı. Ve röportajdan sonra neyin önemli olduğu. Politikacılar, aktivistler, girişimciler, ihbarcılar için – kamuoyu önünde olan ve oyunun nasıl işlediğini anlamak isteyen herkes için. Oyuna katılmayı bırakmaları – ve onu şekillendirmeye başlamaları için. A5 formatında. Doğrudan. Hazırlık, başvuru, değerlendirme ve zorluklar için

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@svfab.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

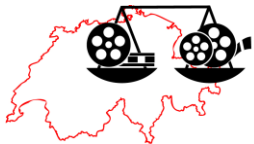

Dünyayı gördüğünü sanıyorsun. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der sanıyorsun. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Çünkü çerçevelemeyi anlayan dünyayı daha net görür. Haberleri farklı duyar. Konuşmaları daha özgüvenli yürütür. Ve başkasının seçtiği bir çerçeveyi artık o kadar kolay kabul etmez.

Politika, medya ve günlük hayattan birçok alıştırma ve somut örnekler – ve arada bir gülümsemeyle.

Tarlı çerçeveleme. Çünkü çerçeve her şeyi değiştirir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1